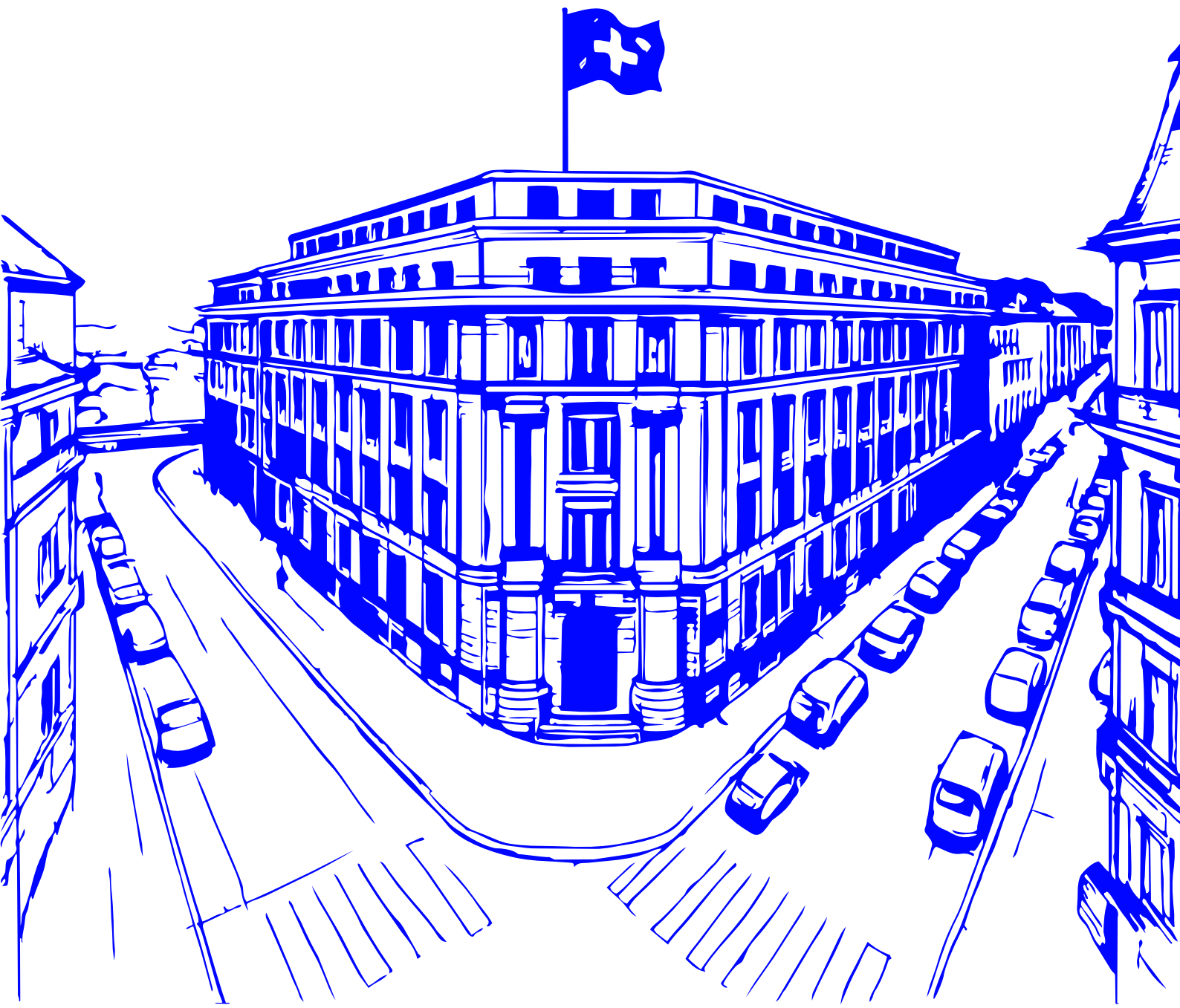

Stiftung für eidgenössische Zusammenarbeit
Fondation pour la collaboration confédérale
Fondazione per la collaborazione confederale
Fundaziun per la collavuraziun federala

RAPPORT ANNUAL 2025

L'ONN 2025 EN CIFRAS

2048

è noss nov project che declera il federalissem svizzer e che reflectescha en moda approfondada davart ses futur.

73%

è la quota d'integraziun da las personas giuvnas che han profità dal program Premier Emploi l'onn 2025.

210

participantas e participants èn stads da la partida a l'emprim Forum naziunal da la furmaziun politica.

9

cudeschs èn vegnids translats cun il sustegn da la Collecziun ch.

12'130

scadiolas da café èn vegnidas bavidas durant sesidas en la Chasa dals chantuns.

4	Prefaziun da la presidenta
7	Rapport da gestiun
8	Premi per il federalissem
11	Conferenza interchantunala Citoyenneté
13	Federalissem 2048
15	Collecziun ch
19	Premier Emploi
21	ch Blog
24	Ulteriuras activitads
26	Servetsch linguistic
27	Servetschs centrals
29	Gremis
30	Secretariat
32	Quint annual 2025
36	Rapport dal post da revisiun 2025
37	Impressum

Ir ensemen cun bun exempel ordavant

En in mund che daventa adina pli turbulent e nua ch'ils mussavias da la democrazia vegnan mintgatant sut squitsch, è la furmaziun politica daventada indispensabla. Quai mussan bleras iniziativaas localas e naziunalas: ellas èn la cumprova che la furmaziun politica po avair bleras furmas.

Florence Nater
Presidenta

Ina democrazia che funcziuna dovra burgaisas e burgais instruids. Ella sa basa sin ponderaziuns differenziadas e sin cumpromiss e sto però surtut vegnir tgirada en las situaziuns concretas e multifaras dal mintgadi. E precis qua gioga la furmaziun politica en il context geopolitic actual pli che mai ina rolla centrala. Quai vala er per la Svizra federalistica cun sia democrazia directa che ha però difficultads da mobilisar la populaziun per las votaziuns federalas.

Actualmain emprovan la societad civila ed il stadi cun bleras iniziativaas da render la furmaziun politica accessibla ed attractiva surtut per la gliעד giuvna. Latiers tutga er la lavur da l'uniun Scolas a Berna ch'è vegnida undrada cun il **Premi per il federalissem** l'onn 2025. Per svegliar l'interess da las scolaras e dals scolars dal stgalm superiur per la democrazia directa, als trametta l'uniun a Berna per ch'els possian sa metter en ils chalzers da politicras e politichers che han ina gronda experientscha. Là surpiglian els la rolla da cusseglieras naziunalas e da cussegliers naziunals ed emprendan ad enconuscher ils numerus pass da noss sistem politic. Avant che las giuvnas ed ils giuvens entran en la Chasa federala, s'imagineschan els ina iniziativa dal pievel fictiva, fundeschan ina partida e noteschan arguments ch'els preschentan lura ad autras classas da scola al pult per las referentas ed ils referents en la sala dal Cussegl naziunal.

La **Conferenza interchantunala Citoyenneté** che la Fundaziun ch ha fundà, persequitescha la medema finamira. Ella vul promover il barat d'experientschas en la furmaziun politica, eruir soluziuns empermettentas en ils chantuns e servir sco plat-tafurma che permetta da parter praticas exemplaricas. L'onn 2025 è stà caracterisà da l'emprim Forum naziunal da la furmaziun politica. L'occurrentza nua che nagina sutga è restada vida, ha gi lieu ils 4 da november a Berna. Ultra da quai ha la Fundaziun ch sustegnì las preparativas per in'exposiziun didactica davart il tema dal federalissem che vegn preschentada en il Forum politic da Berna e che viagia lura tras ils chantuns.

La coesiun è ina fermezza, ma er ina sfida dal federalissem. El na sa lascha betg simplamain prescriber e na nascha betg sulettamain or d'ina voluntad puramain politica. La coesiun sto, sco il federalissem, vegnir vivida en il mintgadi. La Fundaziun ch metta il focus sin mesiras concretas e palpablas per promover la chapientscha ed il barat tranter las differentas culturas, linguas e regiuns. Tranter questas mesiras èn er ovras litteraras translataadas. La **Collecziun ch** ha festivà ses 50avel

Prefaziun da la presidenta

anniversari e ha terminà ses viadi da prelecziun cun in act festiv pumpus ad Appenzell. Il program **Premier Emploi** da sia vart porscha dapi passa 30 onns a persunas giuvnas diplomadas la pussaivladad d'absolver in praticum da sis mais en in'otra regiun linguistica.

Per ina convivenza armonica en la diversidad na datti nagina furmla magica. Decisivas èn plitost bleras iniziativas pitschnas e grondas che characteriseschan e rinforzan il federalissem svizzer e che han in effect exemplaric.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'F. Nater', with a large, stylized 'O' or 'D' shape above the letters.

Florence Nater
Presidenta da la Fundaziun ch

«Vom ersten Stock her steigt manchmal ein Duft von Kaffee herauf.»

«Si dalla emprema alzada vegn magari ina odor da caffè, dependa da tgei uras naturalmein, aber magari freda ei da caffè.»

Il cumenzament da la collecziun da raquints da Jürg Gautschi «Gegenrauch / Cunterfem». Translatà dal rumantsch da Claudio Spescha. Ina translaziun da la Collecziun ch 2025, cumparida en la chasa editura edition bücherlese, Lucerna.

La Fundaziun ch en viadi

Cun ses program da lavur 2025–2028 vul la Fundaziun ch dar vita al federalissem en Svizra – l'onn 2025 ha ella fatg quai cun projects ch'èn viagiads tras l'entir pajais e che han rendì palpabla la diversidad da noss pajais.

Roland Mayer
Directur

La finamira dal nov program da quatter onns è d'attrair l'attenziun sin ils avantatgs dal federalissem e da l'avischinar ad in vast public. Cun il project **Federalissem 2048** vul la Fundaziun ch chattar ora, co ch'il federalissem svizzer da damaun duai vesair or e co che la rolla dals chantuns en il sistem politic da noss pajais pudess vegnir rinforzada a media ed a lunga vista. Ensemen cun il Forum politic da Berna è vegnida elavurada in'exposiziun davart il tema dal federalissem. Quella è vegnida inaugurada ils 16 da favrer 2026 cun il titel «Pussanza e patria. Il federalissem en Svizra ed utrò». Suenter il viadi da prelecziun da la **Collecziun ch** ch'è à fin ils 8 da zercladur 2025 cun la publicaziun d'in catalog, sa drizza ussa in ulteriur project da la Fundaziun ch ad in vast public en Svizra.

In lung viadi han stuì far er las scolaras ed ils scolars dal stgalim secundar I da las quatter regions linguisticas per ir en la Chasa federala en il rom dal project «Gioga a politica!» da l'uniun Scolas a Berna. Là han els debattì davart iniziativas fictivas ch'els sez han lantschà. Il project è vegnì undrà cun il **Premi per il federalissem 2025**. La surdada dal premi ha gi lieu a chaschun da la Conferenza naziunala davart il federalissem a Zug, nua che la trofea è vegnida surdada en in rom festiv.

Grazia al program **Premier Emploi**, la cunvegna dal qual è vegnida prolungada cun il SECO l'onn 2025, han giuvnas e giuvens ch'èn pronts da far il pass en il mund da lavur, fatg lur valisch per in praticum en ina interpresa en in'otra part da la Svizra.

La **Conferenza interchantunala Citoyenneté** (CiC) ch'è vegnida fundada l'onn 2023, cuntinuescha sia lavur cun la publicaziun d'ina newsletter e cun inscunteres da las responsablas chantunales e dals responsabels chantunals. Ella persequitescha plirs projects ed eruescha potenzials da sinergia. Ultra da quai ha gi lieu a Berna l'emprim Forum naziunal da la furmaziun politica. L'interess per l'occurrentza ch'è vegnida organisada dal Campus per la democrazia e ch'è naschida or d'ina collavuraziun tranter l'Uffizi federal d'assicuranzas socialas (UFAS) e la CiC, è stà grond e tut las sutgas èn stadas svelto occupadas.

Ed er il **ch Blog** na sa lascha betg manar giud via ed infurmescha davart temas ch'èn uschè multifars sco il federalissem.

Roland Mayer
Directur

IN PREMI PER LA FURMAZIUN POLITICA

L'uniun Scolas a Berna gudogna il Premi per il federalissem 2025 cun ses project «Gioga a politica!» che lascha experimantar classas da scola cun la democrazia directa. La trofea è vegnida surdada ils 13 da november a la Conferenza naziunala davart il federalissem a Zug.

La squadra davos «Scolas a Berna» ha prendi encunter la trofea a la Conferenza naziunala davart il federalissem a Zug.

Las candidatas ed ils candidats per il Premi per il federalissem s'engaschan per la coesiun en Svizra – saja quai cun transmetter savida, instradar ina discussiun u cun promover la convivenza. Da las var tshuncanta candidaturas ha la giuria tschernì quatter finalistas e finalists: il duo da clowns biling «Compagnie c'est caput», l'Ovra Svizra da lectura per la Giuventetgna (OSL), l'uniun Scolas a Berna e la Federaziun svizra dals parlaments dals giuvenns.

Il premi è ì quest onn al project per la furmaziun politica «Gioga a politica!» da l'uniun [Scolas a Berna](#). Il project permetta a las scolaras ed als scolar dal stgalim secundar I (stgalim superior) d'emprender ad enconuscher il process politic da l'idea iniciala fin la votaziun dal pievel. Els scuvran en moda ludica, co che la democrazia directa funcziuna en Svizra. En la stanza da scola prepara la classa iniziativa dal pievel che vegnan

lura discutadas pli tard en la sala dal Cussegl naziunal – cun sustegn professional ed en in rom pluriling. Las classas da scola che prendan part, vegnan da tut las regions linguisticas da la Svizra.

Il project è naschì or d'ina collavuraziun da l'Associazion tetgala svizra da magistras e magisters (MCH), da la federaziun professionala romanda da las personas d'instrucziun (SER) e dals Servetschs dal parlament. L'uniun vegn presidiada da las duas cusseglieras naziunals Maja Riniker e Delphine Klopfenstein Brogginì. La direcziun dal project ha il Center da furmaziun politica e didactica da l'istorgia da la Scola auta spezialisada da la Svizra dal Nordvest (SAS-NV) al Center per democrazia Aarau (ZDA).

Sche pussaivel sa participeschan las duas co-presidentas a las preparativas e surpiglian en moda alternanta la rolla da cusseglieras federalas en il project. «La furmaziun politica è centrala, surtut per la gliedud giuvna, per la preparar gia avant ch'ella cuntanscha la vegliadetgna da votar, e per la mussar che la politica n'ha vegn fatga en

ina tur d'ivur, ma ch'ella è concreta, averta ed accessibla», ha ditg la cussegliera naziunala da Genevra Delphine Klopfenstein Broggini che ha prendì encunter la trofea da Florence Nater, presidenta da la giuria e da la Fundaziun ch e cussegliera governativa, a la Conferenza naziunala davart il federalissem a Zug.

Decisiun unanima da la giuria

La giuria è subit stada intgantada da quest project che ha blers elements che collian, sco la furmaziun, la politica, la plurilinguitad e la collavuraziun. «Il program «Gioga a politica!» contribuescha surtut a render la politica enclegentaivla ed a trasmetter las valurs democraticas», ha suttastritgà Florence Nater en ses pled.

Per l'indeschavla ediziun dal Premi per il federalissem è Michael Elsener da Zug daventà da nov commember da la giuria. Ditg adia ha la giuria a Marco Solari, anteriur president dal Locarno Film Festival, ch'è s'engaschà ferm durant tschintg onns per promover projects linguistics e culturals. Quels èn indispensabels per in federalissem viv. L'onn 2026 succeda l'autura rumantscha Flurina Badel a Marco Solari en la giuria.

**Ulteriuras infurmaziuns chattais Vus qua:
www.chstiftung.ch/foederalismuspreis**

In premi per reconuscher ils motors dal federalissem

Il Premi per il federalissem è vegnì creà l'onn 2014 per iniziativa da la Fundaziun ch. Tranter las anteriuras victuras ed ils anteriurs victurs dal premi èn er il cabarettist Emil Steinberger, la professoressa Eva Maria Belser, il Circus Knie ed il Campus Democrazia. Ina giuria examinescha ils dossiers inoltrads. L'onn 2025 sa cumponiva quella da Florence Nater, cussegliera governativa dal chantun da Neuchâtel e presidenta da la Fundaziun ch, da Markus Dieth, cusseglier guvernativ dal chantun d'Argovia e president da la CdC, da Danielle Gagnaux-Morel, chanceliera dal chantun da Friburg, da Tania Ogay, professoressa en il Departament d'educaziun da l'Universitad da Friburg, da Michael Elsener, cumediant cun focus sin temas politics, e da Marco Solari, anteriur president dal Locarno Film Festival.

**«Vor Häfen von Seestädten
– Genf, Zürich, Lugano –
stechen die Mutigsten
voll Abenteuerlust in See,
bringen Nachrichten aus der Aussenwelt
in dieses uferlose Meer
namens Europa.»**

«Davanti a porti di città di lago
– Ginevra, Zurigo, Lugano –
salpano i più coraggiosi alla ventura,
riportano notizie del mondo fuori
in quel mare senza sponde che si
chiama Europa.»

Il cumenzament da la collecziun da poesias da Pietro Montorfani
«Der Schatten der Welt / L'ombra del mondo». Translatà dal talian da Christoph
Ferber. Ina translaziun da la Collecziun ch 2025, cumparida en la chasa editura
Caracol Verlag, Warth-Weiningen.

FORUM NAZIUNAL DA LA FURMAZIUN POLITICA E DAPLI

L'onn 2025 ha la Conferenza interchantunala Citoyenneté (CiC) purtà la furmaziun politica directamain tar la glied. Ella ha organisà lavuratori, purschidas digitalas d'emprender ed in emprim Forum naziunal, promovì il barat tranter ils chantuns e mussà, co ch'ins po viver en moda concreta la democrazia ed experimantar cun ella.

Tar l'emprima ediziun dal Forum naziunal da la furmaziun politica n'è nagina sutga restada vida.

© Marcel Giebisch

La fin da l'onn 2025 ha la Conferenza interchantunala Citoyenneté (CiC) pudì preschentar in'emprima bilantscha intermediara als gremis politics da la Fundaziun ch: co è ella s'organisada dapi sia sesida constitutiva l'entschatta da l'onn 2023? Tge accents tematics han tschernì las 26 delegadas e delegads dals chantuns dapi lura? E tge secturs vuleschan els anc approfondar en l'avegnir? Durant l'onn ha la CiC puspè tractà en moda mirada tscherts temas da la furmaziun politica e svilupà ina communicaziun vers anora. E per finir è anc il Forum naziunal da la furmaziun politica stà sin il program.

La democrazia pon ins emprender! Co, nua e cun tgi?

Sut quest titel ha gi lieu ils 4 da november a Berna il Forum naziunal da la furmaziun politica. Var 200 expertas ed experts da la furmaziun, da la perscrutaziun, da la politica e da la pratica han discutà davart la dumonda, co ch'i vesa ora cun la furmaziun politica da la glied giuvna, tge basegns ch'i dat e tge purschidas che funcziunan. Il chancelier federal, Viktor Rossi, la cussegliera guvernativa tessinaisa e vicepresidente da la Fundaziun ch, Marina Carobbio Guscetti, e la vice-directura da l'Uffizi federal d'assicuranzas socialas (UFAS), Astrid Wüthrich, han inaugurà il forum. Sin podiums, en formats interactivs ed en gruppas pitschnas han las participantas ed ils participants preschentà exempels or da la pratica, discutà davart dumondas actualas e svilupà novas ideas. La CiC ha accompagnà la preparaziun dal forum ensemen cun il UFAS ed il Campus per la democrazia e ha mess a disposiziun sia expertisa en la grupp da lavur.

Cuntraversidad! Ma co?

Er las radunanzas da las commembras e dals commembers han purschì occasiuns per barats. Il zercladur è stà in lavuratori davart il tema «Cuntraversidad! Ma co?» sin il program. Manà el ha l'uniun Discuss it e cun il sustegn da las uniuns Genève Débat ed Et pourquoi pas? sco er d'Andreas Stadelmann dal post spezialisà per la furmaziun davart la democrazia ed ils dretgs umans da la scola auta da pedagogia da Son Gagl han las participantas ed ils participants barattà experientschas, exercità en gruppas pitschnas, co tractar temas cuntravers e discutà en il plenum. Er commembras e commembers da la Conferenza svizra dals uffizis da la scola media (CUSM) èn stads da la partida. Suenter il lavuratori è naschida ina contribuziun a la discussiun da l'istoricher dr. Kijan Espahangizi da l'Universitad da Turitg (guardar [pagina 22](#)).

Medias e furmaziun politica

La radunanza online da las commembras e dals commembers da december ha tractà il tema «Medias e furmaziun politica». Bruno Hauser e Mario Thoma (GL) han preschentà dus munds d'emprender digital: «Glarner Heimatbuch» e «Politische Bildung^{GL}». Omadus fan part da la plattafurma digitala smartbleiben^{GL} ed èn purschidas per uffants, glied giuvna e glied creschida. Beat Hatz (GR) ha explitgà il process per elavurar la lescha chantunala davart la politica d'uffants e da giuvenils ch'è vegnì lantschà cun in video. Quel è ì viral en las medias socialas. Ultra da quai han personas giuvnas dà ina invista a las commembras ed als commembers da la CiC, co ch'ellas fan diever da las medias.

Newsletter da la CiC

Sut il titel «Furmaziun politica: praticas cumprovadas ed innovaziuns or dals chantuns» è l'avrigl l'emprima newsletter da la CiC vegnida tramessa a numerusas represchentantas ed a numerus represchentants statals e nunstatals sco er da la scienza. L'accent tematic è vegnì mess sin ils dis d'acziun per la furmaziun politica. La segunda newsletter è cumparida il settember e ha mess il tema da la cuntraversidad en il center. La newsletter da la CiC vegn publicada mintgamai suenter las radunanzas da las commembras e dals commembers en tudestg, franzos e talian.

Bilantscha intermediara

Dapi sia fundaziun l'onn 2023 ha la CiC sviluppà structuras e promovì il barat davart temas da la furmaziun politica en ils chantuns. Projects da la buna pratica dals chantuns Uri, Genevra, Glaruna, Grischun, Berna, Friburg e Turitg èn vegnids preschentads ed en lavuratori han las commembras ed ils commembers pudì approfondar lur savida davart aspects specificis. Quest barat duai cuntinuar er l'onn 2026 e vegnir sviluppà vinavant cun novs acturs surtut en la politica d'uffants e da giuvenils.

Ulteriuras infurmaziuns chattais Vus qua:
www.chstiftung.ch/citoyennete

IN SGUARD EN IL FUTUR FEDERAL

Il federalissem characterisescha la Svizra sco strusch in auter princip. El reparta la pussanza, protegia las minoritads e tegna ensemen noss pajais. Ma co vegn la Svizra federala a vesair or l'onn 2048? E co pon ils chantuns influenzer ella?

Il federalissem n'è betg in concept static, mabain in process da tractativas permanent. En la societad sa sviluppan d'in cuntin novs champs d'acziun che pretendan soluziuns politicas. Quai na munta betg mo novas incumbensas per las acturas ed ils acturs dals differents plauns politics, mabain er ina sfida per la collavuraziun tranter la Confederaziun ed ils chantuns. La Fundaziun ch accompogna il federalissem en moda activa, observa ils svilups, dat impuls e sustegna il federalissem, per che quel possa sa sviluppar vinavant a lunga vista ed en enclegientscha cun tut las parts partecipadas.

Federalissem 2048

En il rom dal project Federalissem 2048 examinescha la Fundaziun ch, cun tge sfidas ch'ils chantuns vegnan ad esser confruntads ils proxims dus decennis e co ch'il sistem federal als po gidar. La finamira è d'analisar il stadi dal federalissem e da concepì ideas per ses svilupp ulteriur - e quai adina en colliaziun cun projects existents e cun las organisaziuns partenarias.

Exposiziun deditgada al federalissem

In emprim project en quest connex è l'exposiziun temporara «Pussanza e patria. Il federalissem en Svizra ed utrò» dal Forum politic da Berna. Ella sa fatschenta cun dumondas fundamentalas: co funcziuna il federalissem? Pertge vegn la pussanza politica repartida tenor territoris? Tge impurtanza ha il federalissem per las minoritads? Tge connex ha el cun noss sentiment d'appartegnientscha e cun nossa identitad? Nua stat il federalissem svizzer oz e co sa sviluppa el vinavant? E tge temas characteriseschan las debattas en auters stadis federals?

L'exposiziun è vegnida realisada en stretga collavuraziun dal Forum politic cun la Fundaziun ch, cun l'Institut dal federalissem da l'Universitad da Friburg sco er cun l'Institut da ciencias politicas da l'Universitad da Berna e vegn promovida dal Fond

naziunal svizzer (FNS). La Fundaziun ch ha accumpagnà l'exposiziun en tut las fasas: da l'emprima idea sur la concepziun ed il sustegn finanziel fin a la contribuziun al material d'exposiziun ed a las translaziuns. L'exposiziun vegn mussada enfin la fin da l'onn 2026 en la Tur da la democrazia a Berna e vegn accumpagnada d'ina seria d'occurrentzas e da puschidas d'intermediaziun multifaras.

Ulterius infurmaziuns chattais Vos qua:
www.chstiftung.ch/foederalismus2048

LITTERATURA SVIZRA EN TRANSLAZIUN

9

cudeschs en translaziun

1

punct final da las
festivitads «50 onns
Collecziun ch»
ad Appenzell

10

episodas dal podcast
«En voix croisées /
Stimmen über Kreuz»

12

inscunters da la
Collecziun ch
en las scolas

427

scolaras e scolars

26

classas

Ediziuns novas 2025 da la Collecziun ch

Cun contribuziuns als custs da stampa sustegna la Collecziun ch dapi l'onn 1974 translaziuns litteraras tranter las linguas naziunalas e promova en questa moda il barat litterar sur ils cunfins linguistics ora. Durant l'onn da rapport è cumparids novtitels. La Collecziun ch cumpiglia la fin da l'onn 2025 en tut 356 ovras.

Il nov catalog collectiv

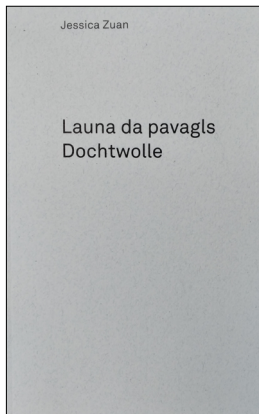
A chaschun dal giubileum da 50 onns da la Collecziun ch è vegnì publicà in catalog che cumpiglia tut las 354 ovras da la Collecziun ch, ch'èn vegnidas promovidas fin la stad 2025. Sper las indicaziuns bibliograficas vegn il catalog enritgì cun l'emprima frasa da minga ovra e cun plets da personas che han contribuì al success da la Collecziun ch. Translaturas, auturs ed edituras partan lur experientschas cun la Collecziun ch e commembras e commembers da la cumissiun da program preschantan lur cudeschs preferids dal program da cudeschs varià. La publicaziun è vegnida concepida da l'editura da Bienna Ursi Anna Aeschbacher.

Vus chattais tut ils titels qua:

www.chstiftung.ch/ch-reihe

Ediziuns novas 2025 da la Collecziun ch

Jessica Zuan:
Launa da pavagls /
Dochtvolle

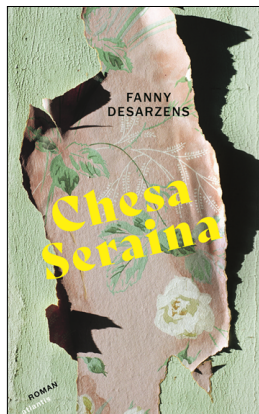
Sarah Elena Müller:
L'enfant hors champ

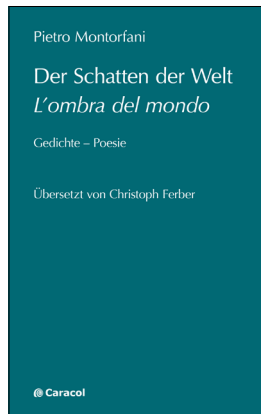
Thierry Raboud:
Schieflage

Jürg Gautschi:
Gegenrauch

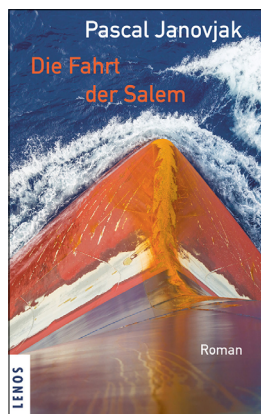
Fanny Desarzens:
Chesa Seraina

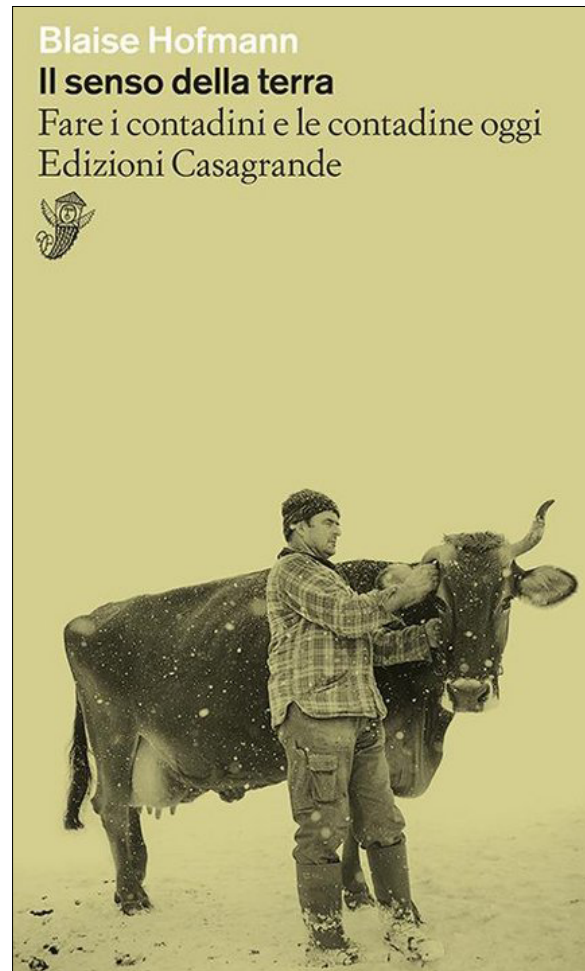
Pietro Montorfani:
Der Schatten der Welt -
L'ombra del mondo

Usama Al Shahmani:
Les arbres ici parlent
aussi l'arabe

Pascal Janovjak:
Die Fahrt der Salem

Blaise Hofmann:
Il senso della terra

La Collecziun ch en las scolas

Cun ses project «La Collecziun ch en las scolas» porscha la Fundaziun ch dapi 25 onns la pussaivladad a scolaras e scolars da gimnasis e da scolas professionali spezializadas d'emprender ad enconuscher la litteratura contemporana d'autras regiuns linguistics da la Svizra. Auturas ed auturs e lur translaturas e translatur visitan en il tandem scolas en l'entira Svizra. Durant ils dudesch inscunters che han gì lieu en otg chantuns, han passa 400 scolaras e scolars pudì giudair ina prelecziun da tandem. Enstagl d'ina prelecziun classica han las giuvnas ed ils giuvens survegnì ina invista en in «lavoratori da scriver» che dilucidescha l'artisanadi da la translaziun litterara. La finamira è da sensibilisar la gliעד giuvna per las nianzas linguistics, da promover l'emprender interdisciplinar e da svegliar la passiuin per la litteratura sur ils cunfins linguistics ora cun preschentar en moda ludica texts.

Preparaziuns per il Festival aller-retour

Cumenzà han er las lavurs preparatoricas per la proxima ediziun dal Festival aller-retour. Las commembras da la cumissiun da program – expertas ed experts da litteratura da l'entira Svizra – han discutà davart temas actuals, ediziuns novas e davart nums d'auturas e d'auturs che na dastgan en naging cas mancar il mars 2026 al Festival da translaziun e litteratura. L'entschatta da la stad han giasts da la scena litterara examinà en moda critica e cumplettà in emprim sboz dal program. Suentar in viv barat è il program lura vegnì finalisà il november. Il motto «faire corps – verkörpern – corpo a corpo» metta en il center las translaziuns plurilinguas da la litteratura svizra. Discussiuns e discurs, prelecziuns scenicas, lavoratoris e discussiuns al podium procuran per in program varià. Tranter ils giasts èn er las auturas ed ils auturs Isabelle Flükiger, Blaise Hofmann, Gabriella Zalapì, Fabio Andina e Noemi Somalvico cun lur translaturas e lur translatur.

Ed er questa giada è vegnida lantschada ina concorrenza en il format d'ina carta postala: las personas interessadas han pudì translatar in citat or d'in cudesch. Ils premis ch'ins pudeva gudagnar, eran cudeschs da la Collecziun ch. Tut las frasas derivan da cudeschs che vegnan preschentads ils 7 da mars 2026 al Festival «aller-retour» a Friburg.

Ulteriuras infurmaziuns chattais Vus qua:

www.aller-retour.ch

«Brenne

Für eine Wollgrasblume

Blühe, saure Blume,

ich löse deine blühenden Fäden.

Steh auf, zwischen Blütenblättchen zersetzt

vom schwammigen Grund,

nie Wasser und nie fester Boden.»

«Arda

Flurescha flur escha,

eau schnuat tieus fils fluraints.

Alva traunter petals scumposts da sögl spungia,

mê ova e mê terra ferma.

Flurescha flur escha,

nüvals passeschan passand.»

Il cumenzament da la collecziun da poesias da Jessica Zuan «Dochtwolle / Launa da pavagls». Translatà dal rumantsch da Claire Hauser Pult. Ina translaziun da la Collecziun ch 2025, cumparida tar Edition Howeg, Turitg.

INA PUNT EN L'AVEGNIR PROFESSIONAL

Il pass en il mund da lavur è anc adina ina gronda sfida per bleras personas giuvnas creschidas. Savens mancan las occasiuns per testar sut cundiziuns realas las qualificaziuns professionali e per las svilupper vinavant.

73%

quota d'integraziun

45%

survegnan ina piazza
fixa en il manaschi
da praticum

93%

da las participantas e
dals participants raquintan
d'in cler niz personal
e professional

L'onn 2025 ha la mesira per il martgà da lavur (MML) Premier Emploi prestà ina contribuziun impurtanta a l'integraziun professiunala persistenta da personas giuvnas creschidas. Cun ina quota d'integraziun da 73% conferma il program puspè sia gronda efficacità. Il fatg che 45% da las participantas e dals participants survegnan ina piazza fixa en lur manaschi d'engaschament directamain sunter il praticum, è spezialmain signifitgant. Questa quota da surpigliada elevada mussa il grond engaschi da las numerusas firmas da praticum che fan part d'ina vasta rait da firmas ch'è activa en l'entira Svizra, e che porschan ina perspectiva professiunala concreta a las personas giuvnas creschidas. Per bleras participantas e blers participants è il praticum damai il passagi direct en ina relaziun da lavur duraivla.

Ina caratteristica principala da la MML Premier Emploi è l'intermediaziun da lavur tranter las regiuns linguisticas da la Svizra. Las participantas ed ils participants na schlargian betg mo lur cumpetenzas professionali mabain er lur enconuschientschas linguisticas en il mintgadi professiunal. La plurilinguitad augmenta la flexibilitad professiunala, facilitescha l'integraziun en differents teams e rinforza il profil personal en il process da candidatura.

La diversità linguistica da la Svizra porscha premissas idealas per quai. Cun lavurar en in'otra regiun linguistica acquistan las participantas ed ils participants ultra da quai cumpetenzas interculturalas ed emprendan a sa mover en moda segira en novs contexts socials e professionali. Questa plivalur ha in effect persistent - per las personas giuvnas creschidas e per las interpresas involvidas che represchentan tut las parts dal pajais.

Er il svilup personal gioga ina rolla centrala: var 93% da las participantas e dals participants inditgeschan d'avair profità ferm dal praticum. Il mix d'experiencia professiunala pratica, da promozion da las linguas e d'accompagnament individual rinforza la confidenza en sa sez, l'autonomia e la cumpetenza d'agir professiunala.

La quota da surpigliada elevada mussa il grond engaschi da las numerusas firmas da praticum. Sco part d'ina vasta rait da firmas ch'è activa en l'entira Svizra, porschan ellas ina perspectiva professiunala concreta a las persunas giuvnas creschidas. Premier Emploi sustegna en moda persistenta la glieud giuvna sin lur via vers in avegnir professiunal autodeterminà e presta a medem temp ina contribuziun impurtanta per las interpresas e per il martgà da lavur svizzer.

Ulteriusas infurmaziuns chattais Vus qua:

www.chstiftung.ch/premier-emploi

LINGUA: INA SCHANZA U IN OBSTACHEL PER IL FEDERALISSEM?

Pleds uneschan - u separan. L'onn 2025 ha il ch Blog mussà, co che la lingua characterisescha la politica, la furmaziun e la coesiun sociala en Svizra.

Dal rumantsch fin als dialects en ils parlaments chantunals, dals terms specifics fin a la chapientscha en il mintgadi. La lingua è dapli ch'in med da communicaziun. Ella decida, tgi che vegn udì, tge cultura che vegn promovida e co che las structurass federalas funcziunan. Las tschintg contribuziuns ch'èn cumparidas l'onn 2025 en il ch Blog, sa fatschentan en il senn il pli vast cun l'impurtanza da la lingua e dals terms.

L'emprima contribuziun è in artigel davart il rumantsch e ses avegnir: sche la lingua surviva u betg, dependa tant da las personas che discurren in dals idioms, sco er dal sustegn politic. Sin plaun communal han ins stuì introducir standards che defineschan la(s) lingua(s) uffiziala(s). Sin plaun chantunal porscha il Grischun l'instrucziun da rumantsch. Intgins chantuns promovon en moda mirada la cultura. Er la Confederaziun gioga ina rolla centrala.

Er en la Svizra tudestga è la diversità linguistica gronda. L'Institut da plurilinguitad da l'Universitad da Friburg ha examinà, co ch'ils dialects vegnan duvrads en ils parlaments chantunals. La situaziun è fitg differenta: la gronda part dals chantuns sa lascha sin il dretg da disa. Mo quatter chantuns han fixà en la lescha, tge che vegn discurren en il parlament – il dialect u il tudestg da scrittira.

En l'ultima contribuziun da quest accent tematic dat il servetsch linguistic da la Fundaziun ch e da la Conferenza da las regenzas chantunals ina invista en sia lavur e declera, quant ferm che la chapientscha linguistica è characterisada da l'agen origin.

En il ch Blog èn vegnidas publitgadas ulteriuras contribuziuns davart la furmaziun politica: uschia vegni pretendì ch'en temps d'ina polarisaziun creschenta la furmaziun politica promovia cleramain la cuntraversità per rinforzar la multiperspectività, la cumpetenza da sentenzia e la coesiun sociala. L'onn è ì a fin cun la Conferenza naziunala davart il federalissem. In giuven student resumescha las tesas las pli impurtantas e mussa, co che la glieud giuvna percepescha la diversità, las structurass federalas ed ils process da decisiun politics. En quest connex vegni cler, ch'il barat, la diversità da perspectives e la participaziun politica èn experientschas centralas per la giuventetgna.

Ulteriuras infurmaziuns chattais Vos qua:

www.chstiftung.ch/ch-blog

In sguard sin quatter contribuziuns da blog

LINGUAS E FEDERALISSEM

Dialect u tudestg da scrittira? La colliaziun tranter lingua e politica

Raphael Berthele e Naomi Shafer, 11 d'avust 2025

In studi da l'Institut da plurilinguitad da l'Universitad da Friburg mussa l'impurtanza da la tscher-na da la(s) lingua(s) en ils parlaments chantunals da la Svizra tudestga. Il maletg ch'el skizzescha è multifar: «Il fatg ch'i dat pliras soluziuns per la medema sfida, è vaira tipic per il federalissem. Il chantun Grischun per exempel è sa fatschentà cun la dumonda, sche las personas da lingua tudestga dastgan discurren dialect, perquai che er las Rumantschas ed ils Rumantschs dovran mintgamai lur idiom. Sco cunterargument è vegnida menziunada la protocollaziun automatica. En il chantun da Sviz ha la discussiun davart la revisiun da l'urden da gestiun manà ad in auter resultat – là è il dialect vinavant lubì», di Naomi Shafer.

[Link tar la contribuziun da blog](#)

LINGUAS E FEDERALISSEM

Il rumantsch è dapli che mo ina lingua

Mélanie Haab, 10 da zercladur 2025

La quarta lingua naziunala da la Svizra giada ina gronda simpatia, dentant resta il sustegn per il solit simbolic. Sch'ella na duai betg svanir, sto ella pudair quintar cun il sustegn politic e cun l'engaschi da personas che discurren questa lingua. Il cusseglier guvernativ grischun Jon Domenic Parolini ch'è sez da lingua materna rumantscha, di cleramain: «Gia avant 500 onns na vesevi betg or bain per l'avegnir dal rumantsch. Malgrà quai è la lingua cun tut sias fassetas e cun ses differents idioms anc adina viva ed ha senz'auter in avegnir.»

Sin plaun federal è il rumantsch francà en moda differenta ch'il tudestg, franzos u talian. Dapi l'onn 1938 è il rumantsch bain ina lingua naziunala e dapi l'onn 1996 ina lingua uffiziala, dentant mo per part, numnadamain en il contact cun personas che discurren rumantsch. «I vegn adina a restar ina incumbensa da la naziun fundada sin la voluntad da tgirar la diversitad linguistica e cultura en l'unitad e d'esser conscienta da sia valur», uschia Jon Domenic Parolini.

[Link tar la contribuziun da blog](#)

TRIBUNA

Conferenza naziunala da federalissem

Eric Schmid, 14 da november 2025

En il center da la 7avla Conferenza naziunala davart il federalissem è stà il tema da la pressiu centralistica. Er la giuventetgna è vegnida a pled. Eric Schmid appartegna a questa generaziun. El ha resumà sias impressiuns las pli impurtantas a la fin da la conferenza:

Il federalissem porta cun sai schanzas per l'avegnir e po esser ina part da la resposta sin differents problems – surtut sin quels che pertutgan la giuventetgna. I na sa tracta damai betg simplamain d'in princip undraivel che vegn mantegnì ord tradiziun e nostalgia. Anzi, el po esser in sistem modern e confurm al temp da l'organisasiun statala che tegna quint da la nova realitad da la societad. In federalissem modern po manar la Svizra cun success tras temps politics turbulents e l'unir en sia diversitad. Or da la perspectiva da las giuvnas e dals giuvens duessan ils chantuns plitost avair la funcziun da laborator d'innovaziun e promover ina giuventetgna mobila e creativa che stimulescha ina concurrenza sauna tranter ils lieus.

[Link tar la contribuziun da blog](#)

CITOYENNETÉ E FEDERALISSEM

Cuntraversitad! Ma co?

Dr. Kijan Espahangizi, docent liber, 25 d'avust 2025

Da princip schazegian las votantas ed ils votants svizzers il barat cun personas che han in auter punct da vista. Passa in terz dad els è però da l'avis ch'i fiss meglier per il pajais, sche la partida ch'els considereschon sco la pli nunpopulara, vegniss sclausa d'elecziuns, da votaziuns e dal discurs public. Sche la prontezza da communitgar sur ils champs politics ora diminuescha, corroda il fundament da democrazias liberalas. Co gartegia oz l'«unitad en la diversitad», la furmla federala classica per quest paradox apparent?

Ina metoda empermettenta porscha il concept da la «cuntraversitad». Il term specific tudestg deriva da l'uschenumnà «Consens da Beutelsbach». L'onn 1976 han didactichers da la Republica Federala da la Germania definì princips fundamentals cuminaivels per la furmaziun politica – sco reacziun sin las consequenzas dal moviment dal 68: tut quai ch'è cuntravers en la scienza ed en la politica, duai vegnir tematisà en moda cuntraversa er en las scolas.

[Link tar la contribuziun da blog](#)

«Ich entdeckte die Geschichte der Salem in der Verkaufsbude eines Strassenbuchhändlers in Dhaka, unter einem Stapel englischer Klassiker.»

« J'ai découvert l'histoire du Salem dans l'échoppe d'un bouquiniste de Dhaka, sous une pile de classiques anglais. »

Il cumenzament dal roman da Pascal Janovjak «Die Fahrt der Salem / Le voyage du Salem». Translatà dal franzos da Barbara Sauser. Ina translaziun da la 2025, cumparida en la chasa editura Lenos Verlag, Basilea.

ULTERIURAS ACTIVITADS 2025

Construir la democrazia: il federalissem - concret

L'onn 2025 ha la Fundaziun ch prendì part a diversas occurrenzas da «Construir la democrazia: il federalissem» ch'èn vegnidas organisadas e realisadas da l'uniun Demokrative. Uschia ha ella accumpagnà applicaziuns en il context scolastic ed extrascolastic a Turitg, Berna, Basilea ed Uri. En tut han 12 lavuratoris pudì vegnir realisads.

Ultra da quai ha l'uniun organisà l'entschatta da l'onn ina scolaziun per multiplicaturas e multiplicatur interessads. Er a quella è la Fundaziun ch stada da la partida. Plinavant ha ella contribuì a promover la purschida, per exempel en gremis interchantunals u cun mailings.

Politica da medias en la Svizra franzosa

Ensemen cun il Secretariat general da la Conferenza da las regenzas dals chantuns da la Svizra franzosa e cun ils spezialists dals set chantuns commembers ha la Fundaziun ch actualisà la Survista politica da medias per la regiun. En quest connex ha ella profità da differentas occasiuns per avair in barat cun las represchentantas ed ils represchentants da questa conferenza e da ses secretariat. Er l'onn 2025 ha ella accumpagnà stretgamain las discussiuns davart il tema.

Chasa dals chantuns averta

Organisaziuns ed instituziuns academicas u pedagogicas che han da far en moda directa u indirecta cun la politica, han la pussaivladad d'emprender ad enconuscher la moda da lavurar da la Chasa dals chantuns. Uschia ha l'onn 2025 l'uniun GAD «Accueil des conjoints de diplomates» (retschaviment dals conjugals dals diplomats) visità la Speichergasse 6. L'incumbensa da la GAD è da far enconuscher la Svizra e sias instituziuns a las commembras ed als commembers da l'uniun.

Il settember è arrivada ina delegaziun dal Nepal per emprender dapli davart il funcziunament da las instituziuns svizras. Suenten ina fasa transitorica è il pajais daventà federalistic l'onn 2015 ed è ussa vidlonder da consolidar ses model politic. La delegaziun è vegnida beneventada da collavuraturas e da collavuratur da la CdC.

E per finir èn studentas e students da las Universitads da Berna e da Basilea sa famigliarisads cun temas da la politica exteriura e da la politica da l'intern da la CdC.

Seminari «Gubernar oz»

La 35avla ediziun dal seminari per cusseglieras guvernativas e cussegliers guvernativs en uffizi ha gi lieu dals 8 fin ils 10 da schaner 2025. L'emprim di è stà deditgà a las sfidas da la segirezza, tant da quella externa sco er da quella interna, inclusiv la cybersegirezza. Il segund di è vegnida discutada la coesiun sociala per sensibilisar la gliעד per l'impurtanza da la convivenza en la diversidad. Il terz di è stà deditgà a las discussiuns finalas davart omadus temas. Sco tar las ediziuns precedentas èn vegnidas envidadas persunalitads impurtantas da la Svizra e da l'exteriur per far in referat.

Institut dal federalissem

L'onn 2025 han las Chombras federalas decidì da desister d'ina lescha federala specifica sco basa per ils meds federals per l'Institut dal federalissem da l'Universitad da Friburg. Il Cussegl federal aveva elavurà il project sin giavisch dal parlament. La finamira era da sustegnair il IFF cun ina regulaziun speziala tar activitads en l'interess da la Confederaziun. Ils gremis da la Fundaziun ch han prendì enconuschientscha da la decisiun dal parlament. Els suttastritgan però l'impurtanza d'ina promoziun persistenta da la perscrutaziun, dal dialog e da l'intermediaziun da savida en il sector dal federalissem. Dapi passa quaranta onns collavura la Fundaziun ch stretgamain cun il IFF. Actualmain vegn preparada la terza ediziun dals [Dis dal federalissem](#) da Friburg che han lieu ils 3 ed ils 4 da settember 2026.

EN IL SERVETSCH DA LAS LINGUAS

La translaziun politica è dapli che mo exprimer plects en in'otra lingua. Ella procura per la coesiun e gida ad encleger ils temas impurtants dal pajais.

L'onn 2025 è il servetsch linguistic sa fatschentà prioritarmain cun las fatschentas che la **Fundaziun ch** ha tractà: Premi per il federalissem, ch Blog, Conferenza interchantunala Citoyneté, project Federalissem 2048, Festival aller-retour e Seminari Guvernar oz. Ultra da quai ha el liquidà incumbensas per la **Conferenza da las regenzas chantunalas**. En il focus è stada la **politica d'Europa**, concret las Bilateralas III, la posiziun da las regenzas chantunalas davart la stabilisaziun ed il svilup da las relaziuns Svizra-UE sco er EUSALP. En la **politica da l'intern** èsi ì per il pachet da distgargia 2027 da la Confederaziun, il project «Detretschament 27» e per diversas posiziuns politicas. Plinavant ha il servetsch linguistic fatg translaziuns per la **Conferenza tripartita** (CT) e la **Conferenza dals incumbensads d'integraziun chantunals, communal e regiunals** (CDI) ed er lavurà per ulteriuras conferenzas interchantunalas – cunzunt per la Conferenza da las directuras e dals directurs da finanzas (CDF) sco er per la Conferenza da las directuras e dals directurs da l'economia publica (CDE).

En l'onn da rapport eran 91% dal volumen da translaziun documents da la CdC (57%), da la Fundaziun ch (21%), da la CT e da la CDI, entant ch'ìls 9% restants eran documents da la CDF e da la CDE. Areguard la repartiziun linguistica èn var 84% dals texts vegnids translataids en franzos, 10% en tudestg e 6% en talian. Il servetsch linguistic ha translata 89% dals texts da la CdC e da la Fundaziun ch en franzos. Il rest da las incumbensas ha el surdà a sia squadra fidaivla da translaturas e translaturas externs.

Il servetsch linguistic è vegnì supplitgà da rediger per il blog da la Fundaziun ch in artigel cun il titel **«La translaziun politica u l'art da leger tranter las lingias»**.

Tar la translaziun vai essenzialmain per far chapir texts en in'otra lingua che sa basa per il solit sin autras reglas e sin auters princips che la lingua da partenza. En il stadi federal svizzer cun sias quatter linguas naziunalas vegn il discurs politic sa chapescha translata. Betg mo per la coesiun, mabain er per gudagnar majoritads u per persvader la populaziun da las atgnas ideas. I na va betg mo per translatar texts en in'otra lingua, mabain er per resguardar nianzas politicas e culturalas – e precis qua arrivian ils tools da translaziun da la IA a lur cunfins.

LA PITGA PRINCIPALA DA LA CHASA DALS CHANTUNS

La Chasa dals chantuns: la plat-tafurma dal federalissem

Dapi l'onn 2008 è la [Chasa dals chantuns](#) (ChadC) bler dapli che mo in'adessa prestigiusa en vischinanza da la staziun. Ella è il center da competenza pulsant dals chantuns che unescha 29 organisaziuns e var 220 collavuraturas e collavuraturats sut il medem tetg. Sco gestiunaria procura la Fundaziun ch, che l'infrastructura funcziunia senza incaps. Uschia pon ils acturs chantunals sa concentrar cumplainamain sin il dialog e sin la collavuraziun politica. Uschia vivain nus il federalissem mintga di en moda activa.

In term impurtant per l'avegnir

Ina novitad impurtanta da quest onn: la Chasa dals chantuns resta a lunga vista en il cor da Berna! La Fundaziun ch ha pudì negoziar cun success il contract da locaziun cun il fond da provediment AXA ed al prolungar per ulteriurs 20 onns. Uschia è la stabilitad da quest lieu central per tgirar la rait da contacts garantida fin lunsch en l'avegnir.

In vent frestg en mirs vegls

La protecziun da monuments ed in'effizienz energetica moderna na duessan betg esser ina cuntradicziun. Ellas èn però ina gronda sfida. Per meglierar l'effizienz energetica da la Chasa dals chantuns han las proprietarias ed ils proprietaris lantschà in grond project che vul remplazzar las fanestras. Per che las lavurs possian vegnir fatgas senza incaps e senza interrupziun dal manaschi, coordinescha la squadra da recepziun tranter ils mastergnants e las sutfittadinas ed ils sutfittadins.

Parallel a quai è la curt interna vegnida transfurmada en ina bella oasa senza barrieras – in lieu per sa recrear en il mintgadi politic hectic da Berna.

Organ directiv e Cumissiun da gestiun ChadC

Entant che l'Organ directiv è s'occupà er l'onn passà cun cuntinuitad da las dumondas organisatoricas e dal manaschi da la chasa, ha la Cumissiun da gestiun mussà ina giada dapli che la professionalitad ed ina buna collavuraziun van maun en maun. Cun activitads sportivas sur mezdi e l'apero da stad ha ella rinforzà la coesiun sociala en la chasa.

Stanzas da seduta

Sedutas ibridas tutgan ozendi tar il standard. Cun ils microfons vi dal tschiel sura ch'èn vegnids installads l'onn avant e cun ina tecnica da camera fitg moderna ha la Fundaziun ch optimà ils locals da conferenza dal punct da vista tecnic. Damai che la tecnica ha mintgatant er rampigns, n'è la squadra da recepziun betg mo la carta da visita da la Chasa dals chantuns. Ella ha er ina funcziun da support tecnic. Cun il sustegn dal servetsch informatic procura ella, che tut funcziunia senza incaps – da la conferenza da video fin il lunch en pe cun in servetsch da catering extern – e ch'ìls giasts arrivian al dretg lieu.

Informatica

L'onn 2025 ha la Fundaziun ch terminà in grond chapitel da l'innovaziun digitala. Cun la migraziun gartegiada da tut las applicaziuns spezializadas en l'ambient informatic è la plattafurma Citrix vegnida deactivada definitivamain la fin d'avust. Questa mesira è stada l'ultim pass da la mida da sin M365 e sin soluziuns da cloud modernas ch'era vegnida instradada ils onns avant. Per las 126 utilisadras ed utilisaders da l'informatica da la Chasa dals chantuns munta quai systems pli effizients e per las organisaziuns ina structura da custs optimada. Actualmain è il focus sin il concept «Managed Workplace» che duai anc vegnir glimà in zic. I va per garantir en moda persistente ina distribuziun da software automatisada ed in support speditiv.

Finanzas e persunal

La partiziun da persunal e da finanzas è in punct da referiment impurtant per la Fundaziun ch, per la CdC e per diversas organisaziuns en la Chasa dals chantuns. Sper la gestiun complexa da l'immobiglia e da las relaziuns da sutfittanza ha il team er la funcziun d'in center da servetschs spezialisà. Actualmain s'occupa ella da la contabilitad da las finanzas e per part da la contabilitad da las pajas sco er da l'administraziun da persunal d'en tut 17 mandantas e mandants (CCPA / CTP, CDEn, CDF, CDS, CDCGP, CDSPC, CGFC, CDCA, CR MCP, concordats davart l'execuziun da chastis e da mesiras dals chantuns da la Svizra dal Nordvest, dals chantuns da la Svizra interna e dals chantuns da la Svizra orientala (SVK NWI & OSK), organisaziuns dad audit cun in concordat sco basa, CSVC, CDAS, CST, CDE sco er l'uniun Viceversa Literatur).

Transformaziun digitala

L'onn 2025 è stà caracterisà dad updates dal sistem decisivs che rendan ils process anc pli effizients e transparents.

- **Finanzas:** la migraziun da la contabilitad da las pajas (l. da schaner) e da la contabilitad da las finanzas (fanadur) sin la pli nova generaziun da software è gartegiada. Actualmain vegn dada l'ultima glimada en furma da configuraziuns, svilups ulteriurs e scolaziuns specificas.
  - **Persunal:** in'etappa impurtanta è stada l'introducziun d'in nov sistem per registrar il temp da lavur il 1. da settember 2025. El permetta da registrar il temp da lavur en moda effizienta ed intuitiva, augmenta la trasparenza ed automatisescha ils process en il sector da las resursas umanas.
-

CUSSEGL DA FUNDAZIUN E COMITÉ DIRECTIV

Cumposiziun

Il Cussegl da fundaziun è l'organ suprem da la Fundaziun ch per la collavuraziun federala (Fundaziun ch). Mintga chantun è represchentà là cun ina cusseglia governativa u in cusseglier guvernativ. Il Comité directiv prepara las fat-schentas currentas. El sa cumpona d'almain set commembras e commembers dal Cussegl da fundaziun. Ina represchentanza equilibrada da las regiuns linguisticas è garantida.

Il Cussegl da fundaziun elegia la presidenta u il president da la Fundaziun ch sco er las commembras ed ils commembers dal Comité directiv per ina durada d'uffizi da mintgamai dus onns. L'onn 2025 faschevan las suandantas personas part dal Comité directiv:

- cusseglia governativa Florence Nater (NE), presidenta
- cusseglia governativa Marina Carobbio Guscetti (TI), vicepresidente
- cusseglier guvernativ Markus Dieth (AG), president da la Conferenza da las regenzas chantunalas
- chanceliera chantunala Danielle Gagnaux-Morel (FR), represchentanta da la Conferenza dals chanceliers chantunals
- cusseglier guvernativ Marc Mächler (SG)
- cusseglier guvernativ Pierre Alain Schnegg (BE)
- cusseglia governativa Silvia Thalmann-Gut (ZG)

Radunanza

Las radunanzas dal Cussegl da fundaziun han gi lieu ils 8 da schaner 2025 ad Interlaken ed ils 12 da zercladur a Berna. Il Comité directiv è sa reuni ils 28 d'avrigl a Berna ed ils 7 da november en ina sesida online.

SECRETARIAT

Nossa squadra: cun engaschi e passiuin

Davos la Fundaziun ch stat ina squadra engaschada ed interdisciplinara che dat mintga di vita al federalissem. Ils 31 da december 2025 ha nosa organisaziun 35 collavuraturas e collavuratur cun in pensum da lavur d'en tut 28,4 plazzas a temp cumplain.

La promoziun da la nova generaziun ed il barat linguistic ans stattan spezialmain a cor. Sche pussaivel porscha la Fundaziun ch mintgamai ina piazza da praticum en l'administraziun a persunas d'autras regiuns linguisticas, che han gist terminà lur emprendissadi. Quai na promova betg mo il svilup professional, ma rinforza er la chapientscha vicendaivla sur ils cunfins linguistics ora.

Fidaivladad e cuntinuitad: noss giubileums

In'experientscha da blers onns è in bain fitg prezios en il mund complex da la collavuraziun interchantunala. En l'onnn da rapport avain nus dastgà festivar plirs giubileums da lavur. Nus gratulain da cor ed engraziain per la fidaivladad ed il grond engaschi per la Fundaziun ch!

20 onns

- Nicole Gysin (01.10.2025)
- Tanja Kindler (26.11.2025)

5 onns

- Andrea Heinimann (01.05.2025)
- Philippe Flück (01.12.2025)

La direcziun da la Fundaziun ch (da sanestra a dretga): Thomas Minger, Nicole Gysin, Roland Mayer, Andrea Heinimann e Luca Gobbo.

© Chloé Wilhem

Nossa direcziun

Il team da direcziun operativ da la Fundaziun ch ils 31 da december:

- Roland Mayer: directur
- Thomas Minger: vicedirectur e manader dal sector politica da l'intern
- Nicole Gysin: scheffa da la communicaziun e vicemanadra dal sector politica da l'intern
- Luca Gobbo: manader dal sector politica exteriura
- Andrea Heinimann: manadra dals servetschs centrals

Finanzas

En il rapport annual 2025 vegn publitgà il quint annual 2025. Tar las cifras publitgadas sa tracti d'ina resumaziun. Il rapport da revisiun sa basa sin il quint annual detaglià.

**«Eigentlich kann ich mich nicht erinnern.
Ich könnte nicht erzählen, was passiert ist.»**

« Je ne me souviens pas vraiment. Je ne
pourrais pas raconter ce qu'il s'est passé. »

Il cumenzament dal roman da Fanny Desarzens «Chesa Seraina». Translatà dal
franzos da Claudia Steinitz. Ina translaziun da la Collecziun ch 2025, cumparida
en la chasa editura Atlantis, Turitg.

Quint da gudogn e perdita 2025

	Quint 2025	Preventiv 2025	Quint 2024
Subvenziuns chantunalas	5'097'615	5'099'158	5'089'423
Subvenziuns da seminari	314'000	300'000	290'000
Retgavs prestaziuns da servetschs	213'645	220'000	213'720
Contribuziun SECO	301'088	301'088	301'088
Contribuziun Eusalp Presidency	-	-	4'363
Contribuziuns CDI	177'418	170'000	171'778
Contribuziuns CT	198'000	198'000	210'000
Contribuziun project da scola	19'686	45'000	42'314
Contribuziuns occurrenz	54'077	20'000	112'591
Ulteriuras entradas e contribuziuns	71'927	51'000	60'136
RETGAV	6'447'457	6'404'246	6'495'414
Custs da personal	4'032'182	4'198'960	4'119'312
Mandats / onuraris / translaziuns	229'836	181'900	303'570
Tschains da locaziun e custs access	647'934	684'000	617'360
Occurrenz	243'165	246'300	224'566
Administraziun	308'856	276'000	308'149
Organs, cumissiuns	28'980	16'000	22'513
Expensas da manaschi	1'458'771	1'404'200	1'476'158
Post d'administraziun CDI	177'418	170'000	171'778
Projects Fundaziun ch	47'926	40'000	65'377
CiC	13'714	75'000	5'007
Projects Collecziun ch	107'788	96'500	186'654
Gruppas, organisaziuns CdC	29'196	42'000	39'400
Represchentanza Brüssel	237'547	180'000	76'914
Projects CdC	75'667	20'000	37'947
Conferenza tripartita	80'000	100'000	100'000
Eusalp Presidency	-	-	8'821
Contribuziun Institut da federalissem	100'000	100'000	100'000
Curs / contribuziuns participants da projects PE	46'207	75'000	55'087
Projects e contribuziuns	915'464	898'500	846'986
EXPENSAS	6'406'417	6'501'660	6'442'456
Resultat da gestiun	41'041	-97'414	52'957
Resultat finzial	30	100	2
Conf. da las regenzas chantunalas	-3'814	60'142	-51'088
TOTAL	37'256	-37'172	1'871

Quint da gudogn e perdita 2025

Survista tenor secturs / projects

Tar las cifras publicgadas sa tracti d'ina preschentaziun scursanida.
Il rapport da revisiun sa referescha al quint annual cumplessiv.

	Quint 2025		Preventiv 2025	
	Expensas	Retgav	Expensas	Retgav
Interpresa Fundaziun ch	1'231'297	1'356'811	1'383'560	1'353'100
Seminari «Guvernar oz»	315'846	314'000	300'000	300'000
Interpresa Chasa dals chantuns	668'180	670'140	673'150	666'000
Project Premier Emploi	389'351	301'088	301'200	301'088
Project Collecziun ch	163'345	163'237	156'450	157'000
Conf. da las regenzas chantunalas	3'642'213	3'642'213	3'687'300	3'687'300
Surpli dal retgav	37'256			
Surpli da las expensas				37'172
Total	6'447'487	6'447'487	6'501'660	6'501'660

Bilantscha

	31.12.2025	31.12.2024
Activas		
Activas currentas	5'568'404	5'374'340
Meds liquids	4'796'530	4'818'691
Pretensiuns da furniziuns e prestaziuns	421'591	431'226
Autras pretensiuns a curt termin	-	9'302
Fond da renovaziun Chasa dals chantuns	-	9'302
Limitaziun dal quint activa	350'284	115'120
Facultad d'investiziun	781	781
Investiziun finanziaria	780	780
Bains materials	1	1
Total activas	5'569'185	5'375'121
Passivas		
Obligaziuns a curt termin	3'344'596	3'187'788
Obligaziuns da furniziuns e prestaziuns	741'689	778'026
Autras obligaziuns a curt termin	1'546'043	1'487'256
Conto current CdC	1'271'642	1'267'828
Conto current CT – cumpart CdC	56'142	56'268
Conto current CT – cumpart Confederaziun	50'937	51'063
Conto current CT – cumpart citads / vischnancas	47'909	47'972
Conto current CT – cumpart citads / vischnancas	64'125	64'125
Fond da renovaziun Chasa dals chantuns	55'289	-
Fond da renovaziun Chasa dals chantuns	17'843	9'213
Fond da renovaziun Chasa dals chantuns	1'039'021	913'293
Agen chapital	2'224'589	2'187'333
Total passivas	5'569'185	5'375'121

Agiunta al quint annual 2025

Furma giuridica ed organisaziun

La Fundaziun ch per la collavuraziun federala è ina fundaziun en il senn da l'art. 80 ss. CCS cun sedia a Berna. Tenor il document da fundaziun dals 9 da schaner 2019 èn installads conform als statuts ils suandants organs:

- **Cussegl da fundaziun**
Commembers: represchentantas e represchentants da las regenzas dals 26 chantuns
Presidenta: Florence Nater (NE)
- **Cumissiu directiva**
Commembers: set commembras e commembers da la fundaziun
Presidenta: Florence Nater (NE)
- **Post da revisiun**
Von Graffenried AG Treuhand
- **Post da revisiun**
Mainafatschenta: Roland Mayer

Principis da la preschentaziun da la contabilitad e da la valitaziun

La contabilitad vegn fatga conform al Dretg d'obligaziuns svizzer.

Indicaziuns legalas tenor l'art. 959c al. 1 + 2 dal Dretg d'obligaziuns

	2025	2024
Obligaziuns eventualas	naginas	naginas
Limitaziun da la proprietad	nagina	nagina
Obligaziuns da leasing	naginas	naginas
Obligaziuns envers instituziuns da provediment	naginas	naginas
Participaziuns essenzialas	naginas	naginas
Liquidaziun netta da reservas da reacquisiziun e reservas zuppadas	nagina	nagina

Il 20 da matg 2025 ha la Fundaziun ch concludì cun la AXA Investment Managers Schweiz AG ina prolungaziun dal contract da locaziun senza dretg da disditga en fin ils 31 da mars 2048. Il fit net annual munta a 1 654 407 francs. Sco gestiunaria da l'immobiglia «Chasa dals chantuns» dat la Fundaziun ch ina gronda part da la surfatscha en sutlocaziun a diversas organisaziuns chantunalas.

Decleraziun davart plazzas cumplainas

En la media annuala n'occupain nus betg dapli che 250 plazzas cumplainas.

Berna, 31 da mars 2026

VON GRAFFENRIED
TREUHAND

Bericht der Revisionsstelle zur eingeschränkten Revision an den Stiftungsrat der ch Stiftung für eidgenössische Zusammenarbeit, Bern

Als Revisionsstelle haben wir die Jahresrechnung (Bilanz, Erfolgsrechnung und Anhang) der ch Stiftung für eidgenössische Zusammenarbeit für das am 31. Dezember 2025 abgeschlossene Geschäftsjahr geprüft.

Für die Jahresrechnung ist der Stiftungsrat verantwortlich, während unsere Aufgabe darin besteht, die Jahresrechnung zu prüfen. Wir bestätigen, dass wir die gesetzlichen Anforderungen hinsichtlich Zulassung und Unabhängigkeit erfüllen.

Unsere Revision erfolgte nach dem Schweizer Standard zur Eingeschränkten Revision. Demnach ist diese Revision so zu planen und durchzuführen, dass wesentliche Fehlaussagen in der Jahresrechnung erkannt werden. Eine eingeschränkte Revision umfasst hauptsächlich Befragungen und analytische Prüfungshandlungen sowie den Umständen angemessene Detailprüfungen der beim geprüften Unternehmen vorhandenen Unterlagen. Dagegen sind Prüfungen der betrieblichen Abläufe und des internen Kontrollsystems sowie Befragungen und weitere Prüfungshandlungen zur Aufdeckung deliktischer Handlungen oder anderer Gesetzesverstösse nicht Bestandteil dieser Revision.

Bei unserer Revision sind wir nicht auf Sachverhalte gestossen, aus denen wir schliessen müssten, dass die Jahresrechnung nicht dem schweizerischen Gesetz und der Stiftungsurkunde entspricht.

Bern, 31. März 2026 zab

Von Graffenried AG Treuhand

Stephan Richard
dipl. Wirtschaftsprüfer
Zugelassener Revisionsexperte

Bruno Zaugg
dipl. Wirtschaftsprüfer
Zugelassener Revisionsexperte
Leitender Revisor

Beilage:

Jahresrechnung (Bilanz mit einer Bilanzsumme von CHF 5'569'184.99 und Eigenkapital von CHF 2'224'588.74, Erfolgsrechnung mit einem Jahresgewinn von CHF 37'256.22 und Anhang)

Von Graffenried AG Treuhand
Waaghausgasse 1, Postfach, CH-3001 Bern, Tel. +41 31 320 56 11

Editura:
Fundaziun ch
per la collavuraziun
federala

Chasa dals chantuns
Speichergasse 6
Chascha postala
CH-3001 Berna
Tel. +41 32 320 16 16
info@chstiftung.ch
www.chstiftung.ch

Impressum

Layout: Terminal8, Design & Web, Berna
www.terminal8.ch

Illustraziuns

Las auturas ed ils auturs da las fotografias
vegnan inditgads sper ils maletgs. Maletgs
senza indicaziuns èn proprietad
da la Fundaziun ch.

Approvaziun dal rapport annual

Il Cussegl da fundaziun ha approvà
il rapport annual a chaschun da sia seduta
dals 19 da zercladur 2026.